

Tan Tolga Demirci

Kolajlar

UPAS Yayın

-28-

“Kolajlar”

Tan Tolga Demirci

Mayıs 2020

upas.evvel.org

Yayına Hazırlayan

(ve katkı sunan)

Zafer Yalçınpınar

E-posta

upasnesriyat@gmail.com

Tan Tolga Demirci (1975, İstanbul)

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema Televizyon Bölümü'nü 'Korku Sinemasının Psikanalizi' teziyle 1996 yılında bitirdi. Tez, aynı isimle 2006 yılında 'Es Yayınları' tarafından kitaplaştırıldı. 1999 yılından itibaren 12 kısa film ve bir de uzun metraj film çekti. Yüksek lisansını Kadir Has Üniversitesi'nde 'Dünya Sinemasında Sürrealizmin İzleri' isimli teziyle tamamlayan Demirci, hâlen aynı üniversitede 'Experimental Film' dersini vermektedir.

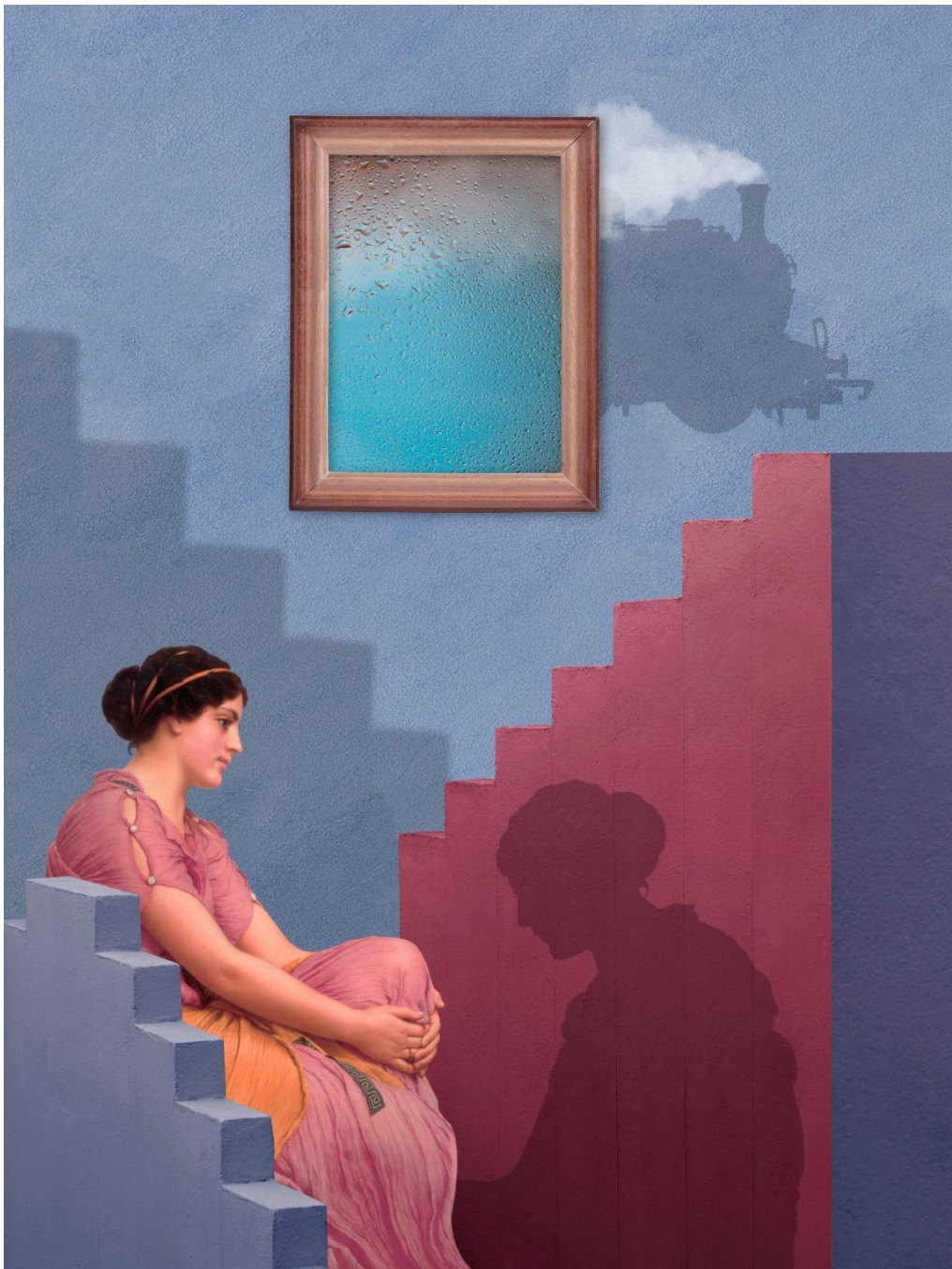
SUNU

Jan Švankmajer'in 1982 yapımı kısa filmi [Diyaloğun Boyutları](#) (Dimensions of Dialogue) hep aklımda... Neydi bu filmde etki-leyici olan? Stop motion tekniğinin sunduğu 'hareketli durağanlık' mı, dilsel önermelerin göz alıcılığı mı, tasarlanan diyalogların vardığı çıkarımlar ya da çarpıcı sonuçlar mı, kullanılan malzemelerdeki geçişken kolajlar mı, müzikal eşleşme mi... Neydi...

Tan Tolga Demirci, gerçeküstücülüğün verdiği tarihsel imkânları, dilsel bir uzamın yeni söylemlerini yaratmakta kullanıyor. Zihnindeki imgesel alan derinliğini bilindik görüngü katmanlarının üzerine taşırken, dilin mantıksal sınırlarını genişletiyor; böylece eski katman yavaş yavaş siliniyor ve Tan Tolga Demirci yeni bir 'katarsis' duygusuyla birlikte yeni bir 'idea' katmanı tanımlayabiliyor. İşte, Jan Švankmajer'in Diyalogun Boyutları'nda sergilediği ustalık da böylesi bir dilsel beceridir: Buna -hiç çekinmeden- 'imgelemin özgürleşmesi' diyebiliriz artık!

Tan Tolga Demirci'nin tüm eserlerinde uyguladığı gerçeküstücü çözümler ve bu kitapçıktaki kolajlar, şiir diline sunduğu katkılar açısından bir 'janr' seviyesindedir. Bilinsin istedim, istiyorum...

Zafer Yalçınpınar

'Beklenti', 'beklemek' fiilinin imgesidir. Birincisi sonsuzdur, ikincisi, sonsuzluğa iletilen taleptir. 'Beklenti' öznesizdir. Hedefi, yalnızca kendisidir, mutlak biçimcidir, alelacele tasarlanmış bir dekorda unutilan sandalyedir. 'Beklemek' ise içinde yalnızca sandalyenin olduğu ve geri kalan her şeyin unutulduğu bir dekordur.

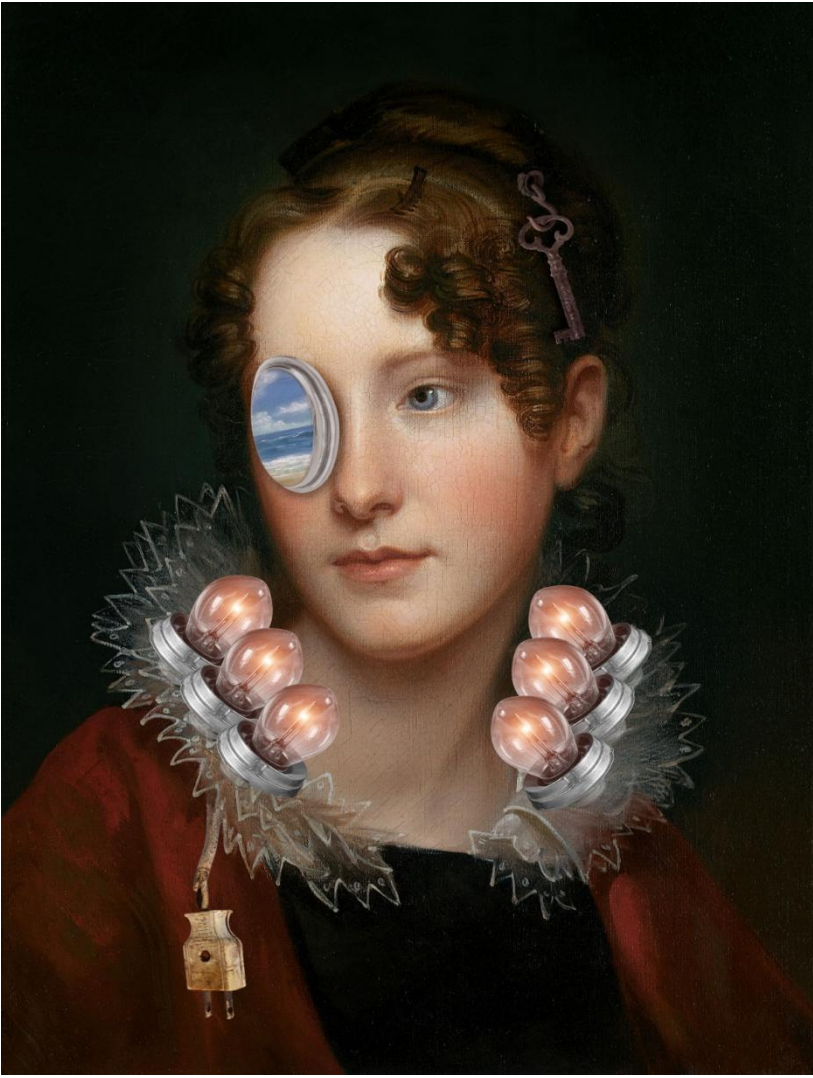
[Oruç Aruoba, felsefe tanımını anıştırmak için bir analogi ararken “gel-meyecek olanı beklemek” ifadesini dile getirir. ‘Beklenti’nin öznesizliği düşüncenin maddesel boşluğunda yuvalanıyor. Bu durumun bir koşutu veya benzeri de -belki- özlem duygusudur.] ZY

Depresyon, kararsızlık jestidir. Böyle bir denklemde verilen her karar, verilmiş bir önceki kararı düş olarak algılar; hedefini ona kilitleyerek düşünceyi harekete geçirir. İleri doğru ivmelenen ancak gölgesi geriye düşen 'karar', eninde sonunda verilmiş bir önceki kararın yanı başında, sonraki kararın kendisini düş olarak algılamasını bekler.

Dilin sürtünme kuvveti yoktur, hızla ve kesintisiz yol aldığı anlam evreninde yaptığı her srme onun kendi meşruiyetinin sağlama-sıdır.

Her hareketi, kendiliğinden yanmış bir ateşi saran sıcak bir tepkime gibi; karar veriş anındaki durgunluk, eğimli bir karanlık, ıslanmış bir fişek, kendi varlığını olumsuzlayan bir ön yargı gibi. Başkaları tarafından atılmış bir vücut imzasının içinde ve kendi yalıtkan geçmişinde yaşayan bu kadın, zorlanımlı bir bellek tarafından çoğaltılmış naftalinli bir kusursuzluk taşıyor.

Göz, bakışın kabuğudur ve onun ayrılabilir-koparılabilir özelliğini mühürleyen tensel bir işleve sahiptir. Gözden ayrılan bakış, tıpkı bir organın ya da bedensel bölgenin yüklendiği kısmi dürtüsel enerjiye benzer biçimde, bakılan ile bütünleşen bir 'görsel enerji' yüklenmiştir. 'Bakış' kavramını, baktığı malzemeden kaynaklı yüklenmiş olduğu libidinal enerjiyle nesneye dönüştüren ve ona 'fallik nesne' değerini kazandıran, 'ilk sahne'nin yarattığı travmatik etkidir.

Sinema, terk edilmiş oyuncakların en güzeli.

[Bu nedenledir ki Ece Ayhan, sinematografik varoluştan etkilenmiş ve sinemaya sonsuz bir ilgi duymuştur, imgesel olarak...] ZY

Bu kolajı, ego idealimin sınırlarını ödünç heveslerle kasıp gevşeten, kendimi tanıma nefretime katkıda bulunan, silik bir cesaret gibi hayatıma girip de varlıklarını sözcükler arasında unutmuş olan, tanrı vergisi dengesizliğimi sakat bir at gibi koşturan, bedenimi oluşturan harfleri kendilerinden uzak bir nefesle içlerine çeken, hileli bir mercek gibi arzu odağımı sürekli değiştiren, aşkın bir ucunu makaraya bağlayıp da başkalarından çaldığım düşsel cehennemime kafa üstü sarkan ve onarılmaz cehaletleri altında atmakta olan korkak bir damar gibi ense kökümde yitip giden kadınlara adıyorum.

Siyah piyonların kraliçeye karşı ayaklanıp beyazlar daha açılışı yapmadan genel bir grev kararıyla oyunu rezil ettiklerini düşünün. Böyle bir durumda müsabakayı özgürlüklerini ilan eden piyonlar mı yoksa henüz oyuna başlamamış olan beyazlar mı kazanır?

[Oyunun kendisi kazanır, gene... Oyun bir kültüre imgesel özgürlük katmanının en ilginç yöntemidir. Çünkü -hamle olarak- kültürden önce gelir.] zy

Terk etmek, kadınların merkezkaç kuvvetidir.

[Bu noktada, insan öncesi bir varoluş özüttü görüyorum. Belki de çok bilinen ama hiç irdelenmeyen, insanlığı bugüne kadar kandırabilmiş bir pre-insan türü; bir dalı tutmadan önce diğer dalı bırakmayan...] ZY

Psikanalizde 'aktarım' nedir diye soruyorlar. Basit, iki boş aküyü birbirine bağlayarak şarj etmeye çalışmak.

Nesne, kendi cansızlığının imgesinde yaşar. Bu yüzden insandan önce keşfetmiştir ölümsüzlüğü.

[Ölümsüzlük, bir ağıt türüdür. Bkz: [Ölümcül Defter](#)] zy

'Ego ideali' ve 'ideal ego' arasındaki fark, bakışın 'bakışmaya' olan uzaklığı üzerinden hesaplanır.

Haz da acı gibi kolektiftir. Kestirilemez olduğunda başkasının arzusuna, önceden planlandığı anda sadece kendi anlamına dönüşür. Acının erojen bölgesi, yazılı tarihidir, bu yüzden tenle birinci elden ilgisizdir.

İkimiz de ölüyüz! Onun dudakları, pantolon ceplerinde erittiği kan çikolatasıyla kaplı. Benim dudaklarım yok. Sadece onun duruşu var. Ben, onun kararının temsiliyim. Yüz yüze gölgeleriz biz. Sınıfsız arzunun tasarımlarıyız. Birbirimizi soluyarak evreni istila ediyoruz, kendi dışımızda olan ne varsa yok ediyoruz. Artık ölüyüz ikimiz de, yaşanmamış yasın ruh haliyiz. Bizi izlerken müzik dinlemeyin. Bizi izlerken bizi düşünmeyin.

Bakışmak, biyolojik terördür.

upas

upas.evvel.org

İstanbul, 2020